

Till
Kammarkollegiet

2022-04-21

Angående reseföretags ställande av dubbla garantier

Sedan slutet av 1960-talet har Sverige haft en resegarantiordning på plats dels för att skydda resenärers medel, dels för att säkerställa hemtagning, om en arrangör hamnar på obestånd och avtalade tjänster inte kan tillhandahållas. Det är således en väletablerad ordning som tillika är accepterad av branschen. Eftersom ställandet av garantier medför kostnader för reseföretagen är det viktigt att garantisystemet – i förhållande till övrigt konsument- och resenärsskydd – är icke-diskriminerande och relevant. Vid var tid ställd garanti ska således motsvara resenärernas verkliga risk. SRF anser inte att så är fallet idag, eftersom Kammarkollegiet vid beräkning av storleken på en arrangörs resegaranti inte tar någon hänsyn till att resenärernas betalningar redan är skyddade genom annan lagstiftning.

En majoritet av alla paketresor i Sverige betalas idag med kreditkort. Enligt Konsumentkreditlagen (2010:1846) (KkredL) har resenärer som betalar sin paketresa på detta sätt en direktkravs rätt mot kortföretaget. Dessa resenärer åtnjuter därigenom redan ett omfattande skydd mot många av de risker som resegarantierna är tänkta att skydda emot. Eftersom resenärer har rätt att vända sig med sina krav på ersättning mot kortbolagen, ställer kortinlösenföretag krav på garantier från researrangörer, garantier som således måste ställas utöver de resegarantier som ställs till Kammarkollegiet. Vidare är kortföretagens tjänster naturligtvis förknippade med andra kostnader som researrangörer tvingas bära i tillägg till kostnaderna för garantierna.

Att, som Kammarkollegiet idag gör, beräkna garantin enligt Resegarantilagen (2018:1218) (RGL) så att den täcker 100 % av resenärernas betalningar medför således att resenären åtnjuter dubbelt skydd för sina betalningar och att reseföretagen måste ställa säkerhet enligt olika lagstiftningar för samma betalningar.

Vi vill betona att RGL inte på något sätt hindrar Kammarkollegiet att ta i beaktande att arrangören redan ställt garanti till säkerhet för resenärernas betalningar och det har

inte heller varit lagstiftarens avsikt att resenärernas betalningar ska vara dubbelt skyddade. Tvärtom följer av 10 §, p.2 RGL att en resegaranti får innehålla villkor enligt vilka resegarantiersättningen minskas med det belopp som resenären har fått i ersättning på annat sätt. I förarbetena till lagen (prop. 2017/18:228 s. 40 och 81) nämns uttryckligen att det t.ex. kan avse ersättning som erhålls genom en kortreklamation. Någon motsvarande regel fanns inte i 1972 års resegarantilag och mot denna bakgrund anser vi det vara förvånande att Kammarkollegiet inte har ändrat sitt tillvägagångssätt för beräkning av resegarantiernas storlek. Under tiden fortsätter researrangörer att påföras omotiverat höga kostnader för dubbla garantier utan att det i praktiken stärker konsumentskyddet; det är inte acceptabelt.

I syfte att minska kortföretagens risker och därigenom researrangörernas kostnader, föreslogs i samband med utarbetandet av RGL att kortföretag (som betalat ut ersättning till resenärer på grundval av KkredL) skulle ges regressrätt ur resegarantierna (prop. 2017/18:226 s. 40 ff). Lagstiftaren ansåg dock att KkredL gäller lika för alla köp och att det därför inte skulle införas någon särskild ordning för paketresor och sammanlänkande researrangemang. Konsekvenserna för researrangörer (och hur dessa i förlängningen påverkar resenärer) tycks lagstiftaren dock inte ha beaktat, dvs. att researrangörer måste betala för dubbla skyddsordningar som i huvudsak täcker samma risker. Här kan ifrågasättas om lagstiftaren verkligen haft klart för sig omfattningen av kreditkortsbetalningar som görs i branschen eller hur systemet negativt påverkar researrangörer.

För övriga branscher finns ingen motsvarighet till RGL och man kan därför ifrågasätta relevansen i lagstiftarens motivering att KkredL ska gälla lika för alla köp. För paketresor finns ett väletablerat skydd som andra produkter och tjänster saknar och förutsättningarna är därför inte likvärdiga. I förlängningen betyder det att den redan hårt prövade resebranschen missgynnas genom tillämpningen av reglerna i RGL. Även inom resebranschen slår RGL:s krav olika eftersom lagen endast är tillämplig på vissa typer av resor. Medan researrangörer tvingas ställa resegarantier för paketresor, saknas motsvarande krav för bolag som endast säljer flygresor. Eftersom produkterna delvis konkurrerar med varandra finns därför även en konkurrensrättslig problematik att beakta.

I detta sammanhang bör även noteras att reseföretag som är IATA-agenter, vilket majoriteten av de svenska arrangörerna är, även i många fall måste ställa garanti till IATA för att kunna boka flygbiljetter. Garantin till IATA är avsedd att utgöra säkerhet för betalningar till flygbolagen för utställda biljetter om reseföretaget skulle försättas i konkurs. IATA-garantierna syftar därmed till att säkerställa att resenärer kan flyga på sin biljett även om den resebyrå eller arrangör som biljetten köpts från går i konkurs.

Att ställa garantier till både Kammarkollegiet, banker/inlösare samt även i förekommande fall IATA för samma resenär och resa är både en mycket kostsam och svår uppgift; inte minst givet de omvärldsfaktorer som råder. Pandemin har medfört att det i dag är mycket svårt om ens möjligt för ett reseföretag att hitta en bank eller ett försäkringsbolag som är beredda att ställa resegaranti till kammarkollegiet. I synnerhet gäller detta för små eller nystartade företag. Att Kammarkollegiet i denna situation inte tar i beaktande det skydd som KkredL medger resenärer är vare sig ändamålsenligt eller acceptabelt. Vi menar att Kammarkollegiet enligt gällande rätt ska ta sådan hänsyn (jmf. RGL 10 §, p.2 respektive 13 §, p. 4) och att en förändring i detta avseende måste komma till stånd snarast.

Sammanfattningsvis noteras följande:

1. Majoriteten av alla paketresor och sammanlänkade researrangemang betalas i Sverige genom kreditkort eller betalkort. Detta ger resenärer ett långtgående skydd enligt KkredL som i stor utsträckning överlappar det skydd som resenären har enligt RGL.
2. Reseföretag tvingas ställa dubbla och i vissa fall till och med tredubbla garantier som säkerhet för samma betalning. Denna dubbla skyddsordning är svårmotiverad och tillika kostnadsdrivande för researrangörer. Vi menar att den garanti som reseföretagen ställer till sin betalningsförmedlare/kortbolag bör kunna betraktas som ett "annat liknande åtagande" enligt 13 § p.4 RGL och att garanti ställd till kortföretag/inlösare därför ska beaktas av Kammarkollegiet.
3. Nuvarande lagstiftning samt dess förarbeten ger Kammarkollegiet stort utrymme att på egen hand bedöma vad som ska anses utgöra en godtagbar resegaranti. Av 10 § RGL framgår tydligt att lagstiftarens avsikt varit att tillse att resenären inte ska bli överkompenserad genom att tillåtas begära ut ersättning från två garantier för samma skada. Dubbla garantier fyller därmed inte någon som helst skyddsfunktion ur ett resenärsperspektiv. Mot bakgrund av att de dubbla garantierna dels är förenade med stora kostnader för arrangörer, dels att det efter pandemin blivit svårare att hitta en bank eller ett försäkringsbolag som över huvud taget är beredda att ställa ut säkerhet för researrangörer, är det enligt vår uppfattning uppenbart att Kammarkollegiet måste beakta de garantier som redan ställs till säkerhet för resenärernas betalningar. Trots det ser vi ingen flexibilitet eller hänsynstagande till det dubbla skydd som resenärer har i händelse av att en researrangör kommer på obestånd.

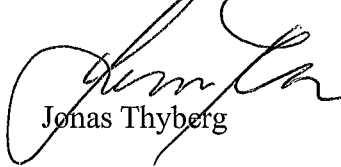

4. Det är orimligt att researrangörer fortsätter att tvingas bära omotiverade kostnader för att upprätthålla ett dubbelt skydd. Med detta brev önskar vi därför uppmärksamma Kammarkollegiet på den problematik som existerar i syfte att åstadkomma en ändring som är bättre anpassad till dagens situation utan att försvaga resenärernas skydd.

I tillägg uppmanar vi Kammarkollegiet att närmare utvärdera om kortföretag bör tillerkännas en regressrätt ur de resegarantier som researrangörer ställer till Kammarkollegiet. En sådan ordning kräver rimligtvis en lagändring och det kan därför vara lämpligt att närmare undersöka frågan inom ramen för den nyligen påbörjade utredningen "Ett förbättrat resegarantisystem".

Vi skulle vilja träffa företrädare för Kammarkollegiet för att utveckla våra synpunkter närmare.

För Svenska Resebyrå- och arrangörsföreningen

Jonas Thyberg

Svenska resebyrå- och arrangörsföreningen (SRF) bildades 1937 och företräder idag merparten av landets resebyråer och researrangörer (drygt 80 % räknat i omsättning). SRF har nära 300 medlemsföretag. Våra medlemmar är både stora och små resebyråer och researrangörer, svenska och internationella resebyråkedjor samt renodlade internetresebyråer. Under år 2019 sysselsatte medlemsföretagen ca 7800 anställda och dessa hade en affärsvolym på ca 50 miljarder SEK.